

SCÉNÁŘ – PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

STANISLAV NESVADBA VZPOMÍNÁ NA SVÉHO OTCE PAVLA NESVADBU Z VELKÝCH PAVLOVIC

Květen roku 1951. Nádraží ve Velkých Pavlovicích. Dvanáctiletý Stanislav Nesvadba vyhlíží svého tatínka. Avšak z dnešního výslechu se jeho tatínek nevrací.

„Nikdy jsme nevěděli, jestli se vrátí, nebo nevrátí. To bylo takový brnkání na nervy. Chodili jsme na nádraží k vlakům. Když nepřijel, tak k dalšímu. Vždycky přijel, vždycky se nám vrátil. Až najednou 8. května 1951 jsem přišel ze školy a mamička řekla, že tatínka zatkli a odvezli ho do Brna.“

Tatínek Stanislava Nesvadby Pavel pracoval jako prokurista ve vinařském družstvu Vinopa ve Velkých Pavlovicích.

“Až potom potřebovali soudruzi zlikvidovat tady tu lidoveckou stranu, tak tady tohle všechno zneužili, že nakupovali na černo a okrádali socialistický hospodářství a kdesi cosi, no, a pozavírali je, celý vedení družstva.

Mezi nimi byl i Pavel Nesvadba. Ve vazbě strávil 2 roky a na Bílou sobotu 1953 byl vynesena rozsudek. Snad úlevou si oddechl, dostal “jen” 14 let. Trest si měl odpracovat v jáchymovském táboře Barbora. Každý dopis byl vzácností, o to významnější byla možnost návštěvy, i když do poslední chvíle nebyla jistá.

“Seděli jakoby u stolu, tak jako my – proti sobě. V prostředku byla mříž a tam... nesměli si nic podat, říkat jenom věci, co se týkaly rodiny nebo nějaký tyhle věci. No... bylo to... stáli tam, jestli u každého, to nevím, nebo jenom v té místnosti. Kontrola tam byla a kdyby se řeklo něco, co by se jako nemělo říct, tak okamžitě „Konec návštěvy!“ a odvedli toho odsouzeného a návštěva skončila.“

Komunistický režim neumožnil Stanislavu Nesvadbovi a jeho sourozencům studovat na školách dle jejich vlastního výběru.

„A ten to řekl jasně – proč jsou trestaní děti za rodiče. A on řekl, že děti musí být trestaní za rodiče, protože napřed musí projít dělnickou prací a teprve pak se mohou zařadit mezi prostě normální občany a potom jít teda do školy.“

Role maminky Cilky v rodině se zatčením otce změnila. Pavel Nesvadba se vrací, právě když jeho žena pracuje ve vinohradě.

“Máti říkala ten den... no že se pořád dívala na cestu, nevím, jestli čekala Pavla nebo prostě ji to nějak nutilo, a teď tam viděla nějakou známou postavu a známěj krok, tak se chvilku dívala ostřejc a teď najednou ta postava zabočila k nám do vinohradu, no, takže otec byl doma.”

Z životní cesty Pavla Nesvadby až mrazí. Ale nebyl jediný. Existuje někdo, komu můžeme do tváře vyčíst všechny ztracené dny, naděje a životy? Rány, které po sobě minulost zanechala, však bolí dodnes.

“Na to se nedá zapomenout. Zase nějakej ten moudrej člověk někde prohlásil, že ten, kdo si nepamatuje svoji minulost, tak že si nezaslouží svoji budoucnost. Takže su rád, že se o to zajímáte, a že se snažíte pochopit tu dobu, jaká tenkrát byla, aby už se nikdy nevrátila...”